

UOHSX00185EG

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

ÚOHS-S233E/03-4982/2009/850/ADr

V Brně dne 29. dubna 2009

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jako správce daně příslušný podle § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, vydává k žádosti společnosti **PENAM, a.s.**, se sídlem Brno, Cejl 38, IČ 46967851, zastoupené Danielem Čekalem, advokátem, se sídlem Praha 1, Jungmannova 34, o posečkání se zaplacením pokuty ve výši 13.200.000,- Kč (slovy třináct milionů dvě sta tisíc korun českých) uložené pravomocným rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č.j. UOHS-R 20, 21, 22/2004-1249/2009/310/ADr ze dne 2. 2. 2009, podané dne 8. 4. 2009, toto

r o z h o d n u t í:

Žádosti společnosti PENAM, a.s., se sídlem Brno, Cejl 38, IČ 46967851, **o posečkání se zaplacením pokuty**, jež byla uložena ve výši **13.200.000,- Kč** (slovy třináct milionů dvě sta tisíc korun českých) pravomocným rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č.j. UOHS-R 20, 21, 22/2004-1249/2009/310/ADr ze dne 2. 2. 2009, jímž bylo změněno rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. j. S 233/03-2050/04-ORP ze dne 19. 3. 2004 a rozhodnutí č. j. S 233/03-4350/05-OOHS ze dne 18. 7. 2005, se podle § 60 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, **nevyhovuje.**

O d ů v o d n ě n í:

I. Sankční rozhodnutí

1. Společnosti PENAM, a. s., se sídlem Brno, Cejl 38, IČ 46967851 (dále též „Penam“ nebo „účastník řízení“) byla rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské

soutěže č. j. UOHS-R 20, 21, 22/2004-1249/2009/310/ADr ze dne 2. 2. 2009 (dále též „sankční rozhodnutí“) uložena za porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o ochraně hospodářské soutěže“), pokuta ve výši 13.200.000,- Kč. Sankční rozhodnutí nabylo právní moci dne 2. 2. 2009 a vykonatelným se stane dne 3. 5. 2009.

II. Žádost Penamu

Podání žádosti

2. Před uplynutím lhůty k zaplacení pokuty uložené sankčním rozhodnutím požádala společnost Penam o posečkání se zaplacením pokuty, a to podáním ze dne 8. 4. 2009. Správní poplatek ve výši 400 Kč splatný při přijetí žádosti o povolení posečkání se zaplacením pokuty¹ uhradila společnost Penam v kolkových známkách předaných Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) dne 10. 4. 2009.

Kritická ekonomická situace

3. Jako skutečnost odůvodňující žádost o posečkání pokuty uvádí účastník řízení kritickou ekonomickou situaci ve světě, když světová ekonomika se má nacházet v nejhorším stavu od krize z 30. let minulého století. Penam poukazuje na pokles HDP a prognózy dalšího poklesu, snížení celkové poptávky a ztrátu přístupu k externím finančním zdrojům. Vývoj ve světě se silně promítá i do stavu a očekávaného vývoje české ekonomiky, na níž má dopad i prudký propad ekonomiky v Německé spolkové republice.

Dopad krize na Penam

4. Účastník řízení tvrdí, že aktuální stav prakticky neumožňuje využívat externích zdrojů financování ve formě bankovních úvěrů apod. a že jakékoliv dodatečné výdaje mohou mít na ekonomický vývoj Penamu podstatný negativní vliv. Podle něj by zaplacení pokuty vedlo k dalšímu zhoršení hospodářskou krizí komplikované ekonomické situace Penamu. Společnost také v minulosti investičně expandovala, což jí finančně zatížilo. Současná situace se projevila snížením disponibilního cash-flow společnosti. Platební kázeň odběratelů se zhoršuje a dochází k prodlužování splatnosti cen, tedy k úvěrování obchodních partnerů. Pohledávky po splatnosti společnosti narostly.
5. Penam rovněž argumentuje propadem poptávky po jeho zboží a poklesem zisku za období leden 2009 až únor 2009 ve srovnání s předchozím rokem. Společnost také snižuje provozní náklady uzavřením některých cukrárenských provozů a propouštěním zaměstnanců.
6. Svá tvrzení ohledně dopadu krize dokládá účastník řízení zejména výkazem zisku a ztrát společnosti Penam k 29. 2. 2008, resp. k 28. 2. 2009, a kopiemi rozhodnutí představenstva společnosti o zrušení některých cukrárenských provozů či pekáren a souvisejícího propuštění zaměstnanců.

---

¹ Položka I. bod 1. písmeno d) přílohy Sazebník k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Shovívavý postoj MF

7. Penam dále poukazuje na postoj Ministerstva financí, které požádalo daňovou správu o maximální možnou vstřícnost vůči subjektům, které se mohou dostat do ekonomických potíží; dochází tak k odkladům daňových povinností.

Další argumenty

8. V neposlední řadě Penam uvádí, že proti sankčnímu rozhodnutí podal správní žalobu ke Krajskému soudu v Brně a že očekává jeho zrušení. Závěrem své argumentace vznáší domněnku, že pokud by Úřad povolil posečkání zaplacení pokuty ostatním účastníkům správního řízení sp. zn. S 233/03, kterým byly sankčním rozhodnutím taktéž uloženy pokuty, měl by z důvodu nediskriminace a férovosti obdobně přistoupit i k žádosti společnosti Penam.

Petit žádosti

9. S ohledem na výše uvedená tvrzení účastník řízení navrhuje, aby Úřad rozhodl podle § 60 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o správě daní“) o posečkání pokuty uložené sankčním rozhodnutím, a to na dobu do právní moci rozhodnutí Krajského soudu v Brně o správní žalobě společnosti Penam proti sankčnímu rozhodnutí.

III. Právní posouzení věci

Zákonná a judikatorní východiska

10. Podle § 22 odst. 6 zákona o ochraně hospodářské soutěže je v působnosti Úřadu i vybírání a vymáhání pokut, které uložil, když při této činnosti postupuje podle zákona o správě daní.
11. Podle § 60 odst. 1 zákona o správě daní může správce daně povolit daňovému dlužníkovi posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách, bylo-li by neprodlené zaplacení spojeno pro dlužníka s vážnou újmou nebo není-li z jiných důvodů možné vybrat celý daňový nedoplatek najednou. Posečkání může být tedy povoleno pouze za splnění podmínek uvedených v citovaném ustanovení zákona o správě daní, když důkazní břemeno o jejich splnění leží na žadateli, tedy účastníku řízení.
12. Žadatel o posečkání musí doložit, že mu objektivně a zřetelně hrozí újma, jež dosahuje takové intenzity, že je možné ji kvalifikovat jako vážnou. Přiznání posečkání je proto odůvodnitelné toliko v ojedinělých případech splňujících náročné kritérium objektivní existence vážné újmy. Posečkání pokuty se tedy vyznačuje mimořádným charakterem a mělo by zajistit, v případech kdy to sociální či ekonomická situace dotčeného subjektu objektivně vyžaduje, nebo kdy je to z legitimních důvodů na místě, že mu budou ulehčeny časové podmínky uhrazení sankce. Na tuto „úlevu“ však není dán právní nárok.²

---

² K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 97/2008-54 ze dne 5. 12. 2008.

13. Úřad nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se zpravidla negativně odrazí ve finanční situaci každého trestaného delikventa. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce. Pokud by pokuta neměla negativní vliv na trestaného soutěžitele, neplnila by svou funkci represivní a individuálně preventivní. Skutečnost, že zaplacení pokuty se delikventa jistým způsobem dotkne, tedy mu vznikne určitá újma na majetku, tak není a nemůže z logiky věci být sama o sobě důvodem pro posečkání pokuty. Dopad uložené sankce se proto může projevit i tak, že trestaný soutěžitel je nucen některé své činnosti omezit či dočasně pozastavit, což však v žádném případě nelze vykládat tak, že by mu zaplacení uložené pokuty způsobovalo vážnou újmu, jak to předpokládá zákon o správě daní. Skutečnost, že delikvent údajně nemá dostatek disponibilních prostředků, nemůže bez dalšího odůvodňovat posečkání pokuty, neboť by se tím *de facto* popíral jeden ze smyslů správního trestání.

Ekonomická situace soutěžitele

14. Samotná skutečnost, že světová ekonomika, resp. česká prochází kritickým obdobím, není důvodem pro posečkání pokuty uložené sankčním rozhodnutím. Argumentace účastníka řízení je v podstatě toliko obecná a nedokládá, že zaplacení pokuty by pro něj znamenalo újmu, kterou lze kvalifikovat jako vážnou. Ani okolnost uzavření některých provozoven Penamu či propuštění zaměstnanců nedokazují, že by pokuta nemohla být účastníkem řízení zaplacená.
15. Za účelem náležitého posouzení věci Úřad nahlédl do sbírky listin vedené rejstříkovým soudem, u kterého je společnost Penam zapsána. Z těchto veřejně dostupných údajů zjistil mj. následující. Dne 11. 6. 2008 rozhodl jediný akcionář společnosti Penam v působnosti valné hromady o tom, že ze zisku společnosti Penam, který za rok 2007 činil po zdanění částku 169.928.746,64 Kč, bude na účtu nerozděleného zisku zachována částka 161.432.309,31 Kč. Dále z výroční zprávy společnosti za rok 2007, resp. konsolidované výroční zprávy celé skupiny vyplývá, že společnost si byla vědoma hrozby pokuty ve výši 13.200.000,- Kč a na tuto částku vytvořila ve svém účetnictví rezervu.
16. Uvedené údaje tedy potvrzují, že společnost Penam je v takové finanční situaci, která ji nenutí shánět případný úvěr na zaplacení pokuty, resp. že pokutu nemusí hradit s využitím externích zdrojů financování ve formě bankovních úvěrů apod., nýbrž ji může bez větších obtíží pokrýt z vlastních zdrojů. Zaplacení pokuty nepředstavuje pro společnost Penam dodatečné výdaje, neboť prostředky na zaplacení pokuty má odloženy jako rezervu; společnost s možností platit pokutu účetně počítala. Nadto i kdyby s placením pokuty uložené sankčním rozhodnutím nepočítala, částka zachovaná na účtu nerozděleného zisku za předchozí hospodářský rok jí bez větších obtíží umožňuje sankci uhradit. Výše pokuty totiž nedosahuje ani 10 % z uvedené sumy. Argumentaci účastníka řízení tak Úřad nemůže akceptovat.
17. Úřad má také za to, že zboží dodávané na trh společností Penam (pečivo) je spotřebiteli poptáváno navzdory nepříznivé ekonomické situaci, neboť jde o zboží sloužící k uspokojení základních životních potřeb. Případný současný pokles zisku z prodeje zboží na tom nic nemění. Ostatně účastníkem řízení uváděný pokles zisku za dva měsíce (leden a únor 2009) ve srovnání s předchozím rokem je pro posouzení celé věci toliko marginální a nevypovídá o těžké ekonomické situaci společnosti, která by objektivně

odůvodňovala přiznání tak mimořádného institutu k úlevě, jakým je posečkání. Z předložených podkladů nadto jasně vyplývá, že účastník řízení stále generuje zisk.

18. Při hodnocení přiměřené bonity společnosti Penam k zaplacení uložené pokuty ve lhůtě stanovené sankčním rozhodnutím je možné poukázat na skutečnost, že společnost není izolovaným podnikatelským subjektem, nýbrž sama disponuje majetkovou účastí v jiných podnikatelských subjektech a dále je součástí ekonomicky silné skupiny ovládané společností AGROFERT HOLDING, a.s.
19. Úřad má proto důvodně za to, že společnost Penam nevykazuje znaky natolik slabého ekonomického subjektu, jemuž by zaplacení pokuty ve lhůtě stanovené sankčním rozhodnutím mohlo způsobit vážnou újmu.

Dostatek času

20. Úřad také poukazuje na to, že lhůta k zaplacení pokuty byla sankčním rozhodnutím určena jako devadesátidenní. Délka lhůty pro splnění povinnosti zaplatit pokutu tak byla stanovena jako zcela dostatečná k tomu, aby umožnila soutěžitelům se na nepříznivou okolnost, jakou z povahy věci uložení peněžního trestu vždy je, řádně připravit.
21. Dále je potřebné zdůraznit, že uložení uvedené pokuty nebylo pro společnost Penam nikterak překvapivé či neočekávané, což dokládá nejen shora zmíněná výroční zpráva společnosti, ale i skutečnost, že společnosti Penam byla ve správním řízení sp. zn. S 233/03 pokuta poprvé uložena již v rozhodnutí Úřadu ze dne 19. 3. 2004. To znamená, že rizika uložení (placení) pokuty včetně její horní hranice podle § 22 odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže si společnost Penam musela být velmi dobře vědoma již v průběhu daného správního řízení, nejpozději však ode dne prvního rozhodnutí o uložení pokuty, tj. ode dne 19. 3. 2004, resp. ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Po uplynulém pětiletém období vedení předmětného sankčního správního řízení se případné riziko spojené se zaplacením pokuty ve vztahu k aktuálnímu cash-flow či okamžité neochotě bank poskytovat úvěry významně relativizuje, resp. zcela minimalizuje. Rozhodně však tato okolnost vyvrací úvahy o vážné újmě spojené se zaplacením pokuty ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o správě daní.

Postoj MF

22. Co se týče argumentace účastníka řízení aktuálním postojem Ministerstva financí, zde je nutno doplnit, že toto doporučení se vztahuje především na subjekty, které se dostaly z důvodů neplacení závazků svých odběratelů do potíží, tedy do druhotné platební neschopnosti. Postoj ministerstva tak míří na subjekty, které se dostaly do ekonomických potíží ne vlastní vinou. Tato situace není srovnatelná s případem společnosti Penam, neboť ta byla uznána pravomocným správním rozhodnutím vinnou ze spáchání správního deliktu, tím že zaviněně porušila zákaz stanovený v § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže. V tomto případě tak společnost Penam musí nést následky svého závažného protiprávního jednání (k tomu viz výše) a vstřícnost, která je odůvodněna v případech popsanych Ministerstvem financí, zde není na místě.

Správní žaloba

23. K odkazu účastníka řízení na podanou správní žalobu proti sankčnímu rozhodnutí Úřad na vysvětlenou uvádí, že na sankční rozhodnutí je třeba zásadně hledět jako na zákonné a věcně i procesně správné, dokud není předepsaným způsobem zrušeno. A jako takové

je pravomocné a vyvolává právní účinky. Zrušení sankčního rozhodnutí je toliko přání delikventa, nejde však o objektivní předpoklad. Spíš opak se jeví pravděpodobným, neboť předseda Úřadu v sankčním rozhodnutí respektoval závazný právní názor správních soudů v dané věci, proto není důvodné čekat zrušení sankčního rozhodnutí. Předseda Úřadu se také již ve vlastním sankčním rozhodnutí zabýval otázkou přiměřenosti a nelikvidačního charakteru ukládané pokuty a tyto své úvahy promítl do konečné výše pokuty.

Rovný přístup Úřadu

24. Ani další předpoklad společnosti Penam, že by Úřad již vyhověl žádostem ostatních účastníků správního řízení sp. zn. S 233/03 o posečkáni, není správný. Úřad o žádostech těchto subjektů doposud nerozhodl, nicméně i tyto žádosti bude posuzovat stejným způsobem jako žádost účastníka řízení.
25. Nadto Úřad dodává, že zbylí dva účastníci předmětného správního řízení podali ke krajskému soudu spolu se správní žalobou na zrušení sankčního rozhodnutí i návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). K návrhu těchto společností se Úřad vyjádřil tak, že jej nepovažuje za důvodný a navrhl soudu, aby jej zamítl.
26. O návrhu společnosti DELTA PEKÁRNY, a.s. již bylo krajským soudem rozhodnuto, a to tak že návrh na přiznání odkladného účinku žalobě směřující proti sankčnímu rozhodnutí se zamítá. Krajský soud v usnesení č. j. 62 Ca 16/2009-138 ze dne 14. 4. 2009 dospěl k závěru, že společnost DELTA PEKÁRNY, a.s. nesplnila kumulativní podmínky pro přiznání odkladného účinku dle § 73 odst. 2 s. ř. s., když neprokázala, že jí zaplacení pokuty může způsobit nenahraditelnou újmu. Dalšími dvěma podmínkami se pak soud již nezabýval. V daném případě krajský soud mj. zohlednil i délku lhůty pro zaplacení pokuty (90 dní) a skutečnost, že hrozba pokuty byla žalobci známa již nejméně od 19. 3. 2004, kdy bylo v rámci správního řízení sp. zn. S 233/03 vydáno první rozhodnutí o pokutě. Soud též zdůraznil, že smyslem daného institutu není oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Rovněž o návrhu společnosti ODKOLEK, a.s. krajský soud rozhodl tak, že se návrh na přiznání odkladného účinku žalobě směřující proti sankčnímu rozhodnutí zamítá.

IV. Závěr

27. Vzhledem k výše uvedenému Úřad dospěl k závěru, že společnost Penam nedoložila splnění zákonných podmínek pro posečkáni ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o správě daní, resp. že jí zaplacení uložené pokuty ve stanovené lhůtě nezpůsobí vážnou újmu. Proto Úřad rozhodl tak, že žádosti společnosti Penam se nevyhovuje.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 30 dnů ode dne, který následuje po doručení tohoto rozhodnutí, a to písemně nebo ústně do protokolu u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Odvolání nemá odkladný účinek (§ 48 odst. 12 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů).

JUDr. Robert Neruda, Ph.D.
místopředseda
pověřený řízením Sekce hospodářské soutěže

v zastoupení
JUDr. Luděk Svoboda
pověřený zastupováním

Toto rozhodnutí obdrží:

Právní zástupce společnosti **PENAM a.s**

Daniel Čekal, advokát
AK Wilson & Partners v.o.s.
Jungmannova 34
110 00 Praha 1